

KURJER LITEWSKI

WYDAWNICTWA ROK VIII.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA plac Katedralny № 4.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.

Redaktorzy przyjmują od godz. 1—2 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłane za wiersz politywy w tekście, lub jego miejsce 1 rb.
 Ogłoszenia na 1-iej stronie za wiersz politywy lub jego miejsce 60 kop.
 Ogłoszenia na 1-iej str. o pożytek państw. za wiersz pol. lub jego miejsce 1 rb.
 Reklamy za wiersz politywy lub jego miejsce 40 kop.
 Nekrologi za wiersz politywy lub jego miejsce na 1-iej str. 50 k., po tekście 33 k.
 Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb.
 Ogłoszenia z wyjątkiem ogłoszeń za wiersz politywy lub jego miejsce 13 kop.
 Ogłoszenia z wyjątkiem za nielojalne za wiersz pol. lub jego miejsce 23 kop.
 Drobne ogłoszenia za każdy wiersz 4 kop., najmniejsze 40 kop.
 Pesady i prace 3-krotne ogłoszenie 20 wierszy 1 rb.
 Ogłoszenia w niedzielny Numerze o 25% drożej.
 Dotychczasowe prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca, oprócz opłaty pocztowej.

WARUNKI PRENUMERATY

Rocznik	Półrocznik	Kwartalnik	Miesięcznik
8—	4—	2—	—70
10—	5—	2,50	—84
16—	8—	4—	1,50

W WILNIE .....
 Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ .....
 ZAGRANICĄ .....
 Zmiana adresu 20 kop. — Za odnośnienie do domu 10 kop. miesięcznie.
 Listów nieterminowych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje.
 Rękopisów — nie zastrzeżonych do zwrotu — nie przechowuje.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. — Ogłoszenia przyjmuje się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p. Od 4—6 p. p. w Biurze Ogłoszeń L. i E. Metz i S-ka, Wielka 38, telefon № 898. Po godz. 6-jej nekrologi i inne nieopłacone zwłoki za wiadomienia, w drukarni Józefa Zawadzkiego, Suworowska № 3.

Numer pojedynczy 5 kop. Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. Numer pojedynczy 5 kop.

TEATR POLSKI pod dyr. **Sp. Oranowskiego.**
 (W ogrodzie po-Bernardyńskim).
 Dziś, w czwartek (ceny niższe do połowy):
„WIDMA” ORAZ „Cavalleria rusticana”
 opera w 1 akcie St. Moniuszki. opera w 1 akcie P. Mascagniego.
 Jutro: „Cnotliwa Zuzanna” (ceny niższe).

KINEMATOGRAF
 31 lipca, 1, 2 i 3 sierpnia 1912 r.:
Architektoniczne skarby Ruanu, natura. w dwóch częściach.
BRONISŁAWA Wyprowadzenie do bieguna południowego, w dwóch częściach.
 W kleszczach przeszłości, dramat.
 ZDARZENIE PO MASKARADZIE, wspaniała komedia.
 Cel nie wybiera środków, komiczny. — Początek o g. 6-jej pp.

OGRÓD BOTANICZNY dyr. **I. A. SZUMANA.** Telefon № 364.
DZISIAJ
WIELKA ZABAWA.
 Zespół artystyczny **A. Herman.** — **Bioskop**, ostatnie nowości.
 Początek zabawy o godz. 6-jej pp. — Na werandzie od godz. 2-jej pp. **OBIADY.**

Teatr Familijny
R. Sztremera,
 ul. Wielka 74.
 Od 31 lipca do 3 sierpnia włącznie: **ZŁOTA SERJA OBRAZÓW!**
OKRETY-ZDŁBYCZ LWÓW (Pogromicielka), wstrząsający dramat w 2-óch częściach. Dramat rozgrywa się na palącym się okręcie między rozwiezionymi żonami i żoną okrętu. Nieszczyście kompozytora, dramat. — Była zesłała, komedia. Pastierka, scen. z życ. współcz. — Ostatnie nowości, kronika. Anons: Nowości sezonu. Uwaga: Obrazy, demonstrowane kiedykolwiek w Wilnie nie będą się powtarzały. Dyrekcja.

Administracja „Kurjera Litewskiego” niniejszem zawiadamia Szan. Klientów,
 iż ogłoszenia na dzień następny przyjmowane są tylko do godz. 3-jej popoł.
 Ogłoszenia podane później, z powodu warunków technicznych w następnym numerze zamieszczone być nie mogą.

Potrzebne od 29 września
MIESZKANIE,
 złożone z 6-ciu pokoi ze wszelkimi wygodami, przy Prospekcie Ś-to Jerskim (do Łukiszek), Nadbrzeżnej, Botanicznej, Siemionowskiej. Szczegółowe oferty wraz z podaniem ceny należy składać w administracji „Kurjera Litewskiego” pod „Mieszkanie 6 pokoi”.

PROGIMNAZJUM S. KOWALUKA
 (z prawami dla uczących się. Wilno, Preobrażeńka 4).
 Progimnazjum posiada 2 klasy wstępne i 4 istotne.
 Po ukończeniu można przejść do 5 kl. gimn. rządów. bez egzaminów o ile są wakany.
 Przyjmowanie 19-go, 17-go i 20-go. Informacji bardziej szczegółowych udziela codziennie Kancelaria od godz. 10-jej rano do 2-jej po poł.
 Żydzi nie będą przyjmowani w tym roku. 49738

Na tle wyborów.

W miarę jak się zbliżają wybory, stanowiąco zajmowane przez różne obwoły polityczne w Królestwie określa się co raz wyraźniej. Realist i demokracja narodowa bronią zasady Koła solidarnego i polityki praktycznej. Postępowcy i t. zw. „ironia narodowa” radziby zerwać z dotychczasową metodą działalności Koła polskiego w Dumie i wystąpić do nowej Izby posłów, którzyby zabierali głos wyłącznie w sprawach polskich „reprezentacji — jak się wyraża „Prawda” — wolę... siłę narodu i godność narodu, a nie jego słabości, strach i pokorę”. Żywioły radykalne w dużej części ignorują wybory zupełnie, uważając, że politycy w Dumie rosyjskiej nie wogóle nie mają do roboty. Żydzi, ci bardziej spolonizowani, trzymają z obowiem postępowym, i de facto główną jego stanowią siłę. Nie ustają ani na przedstawicielstwo polskie w III Dumie. Podają działalność jego krytyce bezwzględnej — opozycja pragnie w ten sposób wykazać, że przyszłe Koło musi być innym zupełnie. Programu jego jednak nie stawia, poprzestając na ogólnikach, żądając „by strzegło godności narodowej” i „nie wchodziło w żadne kompromisy”, jak to było dotychczas. Bajkę o owych niemianych „kompromisach” wciąż powtarzana ze złą wiarą, rozprasza w doskonałym artykule „Przegląd Narodowy”, pisząc:

„Za kompromis z rządem uważają niektórzy głosowanie nie przeciw wszystkim pozycjom budżetu. Żeby jednak motywy tych głosowań właściwie zrozumieć, należy pamiętać o tem, że Duma rosyjska różni się od parlamentów zachodnio-europejskich, że inne dotychczas panowały w niej zwyczaje i że inne obowiązują w niej formy parlamentarne. Koło polskie musi się do tych form

stosować i tak się zachowywać, by to zachowanie właściwie było rozumiane.

Duma i rząd rozumieją, że kto głosuje przeciw wydatkom, na „obronę państwową”, ten wyraża swe wrocie usposobienie nietylko przeciw danemu rządowi, lecz przeciw samemu państwu, jako takiemu. A wszak tej intencji żadne Koło polskie mieć nie może, bo rozumieją, że nawet krytycy Koła, iż musimy się uważać za poddanych „obowiązany prawem tego państwa do posłuszeństwa i świadczeń.

Koło polskie ma wszelkie powody do niezadowolenia z rządu i z systemu politycznego jaki ten rząd do nas stosuje, i z tem kryć się nie potrzebuje, owszem musi to głośno oświadczać i dawać temu wyraz w przemówieniach i głosowaniach, lecz warunkiem jego pozostawania w Dumie jest jasne określenie swego stosunku do państwa i to opinia polska zrozumieć musi. Koło polskiemu nie może chodzić o wychowywanie Dumy i uczenie jej form używanych w innych parlamentach, lecz o możliwość wyraz swych intencji i swego stanowiska.

Co do budżetu, to nieznane jest w Dumie wyrażenie swej opozycji w postaci głosowania przeciwko wszystkim pozycjom budżetu. Stronictwa traktują każdą pozycję oddzielnie i głosują według swego poglądu na poszczególne wydatki.

Być może, że w przyszłości zmienia się obyczaje w Dumie, a wówczas i przyszłe Koło będzie musiało zmienić swoją taktykę.

Co się tyczy kompromisów, a właściwie nakładów ze stronictwami, to jeśli się chce prowadzić politykę realizacji, są one konieczne, i to z temi stronictwami, które mają większość, a więc realną siłę. Koło polskie nie może zawiierać żadnych pojsuzów, musi prowadzić politykę wolnej ręki, lecz jeśli chce pozy-

PILOCARPJA dra Roberta.

Jedyny środek do pielęgnowania włosów. — Usuwa łupież i powoduje wypadanie włosów. Uznany przez Francuskie Towarzystwo Lekarskie. Jest do sprzedania w skł. apt. **Gruźewskiego i Andrzejkowicza.** 48286

D-r Wł. ŁOWMIAŃSKI

specjalista z zagranicy. Spec. chorób gardła, nosa i ucha. Przyjmuje: 11-115-6 Preobrażeńka d. 7 m. 4. 50006

Dom A. Stepkowski

50407 Wilno, Ś-to Jerski 20, poleca znakomite Litewskie owoce sery.

skają głosy, musi za nie swemi głosami płacić.”

Jasne to i prawdziwe njęcie sprawy przedstawia metody, jakimi posługiwali się musi przedstawicielstwo polskie we właściwym świetle. Metody te zmienić się mogą nie wprzód, aż zmienia się warunki, w których toczy się walka obecna. O wielkich zwycięstwach marzyć w niej ani sposób, gdyż wynika stąd jednak, by wyrzucić się i tych, jakie osiągnąć można, korzystać, lub dążności do osłabienia przynajmniej groźnych nam ciosów?... Polityka polska w Dumie dłużej jeszcze zapewne będzie musiała mieć za podstawę swą program minimalny. Godzenie się z tym faktem niema za prawdę nie wspólnego z jakąkolwiek „ugodą...” jest tylko życiem z otwartymi oczyma... Koło polskie musi stać jak dotychczas „na granicy przynależności państwowej” i mimo że mieć winno zawsze na widoku wielkie zadania narodowe, nie może pomimo to zużywać swej energii na cele niezuszczalne, zadawalając się zdobywaniem rzeczy możliwych. To jest „platforma”, która sformułowała grupy opozycyjne zawzięcie. Szturmują jednak, niemym nadzieję, bezskutecznie — „realistów”, nie partynicznych wprawdzie, ale tem nie mniej głęboko przekonanych po doświadczeniach lat ostatnich, przybywa, podczas gdy ciekoty polityczne co raz mniej mają zwolenników. Muru głową nie przebieć i nie przeszkocy go — to rozumie dziś już większość... Polityka stopniowego i nieustannego posuwania się naprzód ma więc zwolenników dziś już nawet w tych sferach, które niedawno jeszcze sądziły, iż poruszą z posad ziemię.

Tylko skrajna lewica nasza: narodowa i postępowca nie nauczyła się niczego i wciąż „zagrzewa serca wyłącznie”. Stanowisko „Tyg. Polskiego” jest znane. Musi on zwałczać narodową — demokrację, bo wiem zrodził się z odszczepieństwa, powstałego w tem stronictwie, a wiadomo, iż sekiarstwo bywa zawsze najbardziej zaciekle. „Kultura Polska” znów rezonuje tem namietnieniem, im mniej ją kto słucha. Dla stronictwa umiarkowanych ma ona ohydne tylko miana, pieni się gdy o nich mówi. Oto próbka „tolerancji” jej i rozumowań:

„Po zejściu z widowni publicznej żywiołów radykalnych — czytamy w Nr. 8 tego pisma — po skazaniu się na istnienie wegetaryjne postępowych, pozostały najpełniej zorganizowane i najgłośniejsze „politycznie” krzyczące dwa stronictwa a raczej jedno w dwu odmiannach, z których ugodowa czynnie przyjęła za godło — jak mówią francuzi — „chien couchant”, a ugodowa potencjalnie — „chien au grand collier”. Chociaż oba te godła pozostała nadal hasłem dla pewnych warstw i jednostek, wątpliwy, żeby one tak bezwzględnie przeważały szale przy następnych wyborach, jak przy poprzednich, to znaczy, żeby zwyciężyły wyłącznie realisti i narodowo-demokrati. Przez mgłę obojętności dla nowej Dumy, od której naród nasz nie oczekuje żadnych dla siebie dobrodziejstw, przebiega się nastrojów przeciwny dotychczasowemu kierunkowi. Jeżeli więc ogół wyborców nie zostanie zahakany wrzaskiem i zduszony kłamstwami agitacji przedwyborczej, jeżeli wyrazi szczerze, co myśli i czuje, przysła delegacja polska w Dumie powinna być zupełnie inna, nie co do programu, ale co do charakteru. Mianowicie byłaby to reprezentacja kraju zamknięta w jego sprawach, unikająca kretactw i wszelkich tak

zachwalanych a tak zawodnych środków „politycznych”, stojąca ciągle na stanowisku zasadniczym. Cokolwiek rzecznicy „psa laszącego się” lub „psa z wielką obrozą” przytaczają lub zmyślają na obronę swej taktyki, historia zna tylko tryumfy narodów słabych i ujarzmionych, osiągnięte niezłomnym wytrwaniem w oporze i dążeniach ideowych, nie zna zaś żadnych, odniesionych kornym zgięciem grzbietu i obłudnymi matactwami. O tem prędej, czy później — oby nie zbyt późno — przekonają się u nas wszyscy, którzy zaczęli uprawiać politykę nie jako amatorzy i nie jako zawodowcy własnego opatentowania, ale jako rzeczywisci przewodnicy narodu. Dziś jeszcze można bezrozumnym wydrwiwać tę niewątpliwą prawdę i wskazywać doświadczenia, ale niedługo będzie ona przykazaniem.”

Z przytoczonych zdań wielu buńczucznych, wygląda nie żadna nowa prawda, oczywiście, ani też żadne polityczne objawienie — wygląda głucha nienawiść do tych, co idą za głosem rozsądku, i naiwna wiara w tryumf jakiś zasad samych przez się i dążeń ideowych. Zasady i dążenia ideowe to, oczywiście, rzecz święta, wypierać ich się na jedną chwilę nie wolno, ale... one bynajmniej nie wykluczają koniecznych przystosowywania pragnień swych zawsze do warunków. Najszczytniejsze hasła urzeczywistnione być mogą zażywczy w nieznanych cząstkach tylko. Do wielemlenia najwzrostlejszych idei zbliżamy się stopniowo. Samem „trwaniem w oporze” nikt jeszcze nie osiągnął nic. Zalecać taki sposób nieskomplikowany co prawda, jako metode polityczną, jest brać ludzi za bardziej naiwnych niż w samej rzeczy są... Nie... wzmówić dzisiaj w ogół, iż dążenia konkretne są „narodowa zdrada”, lub zaparciem się idei — nie tak już łatwo. Dlatego też górnobrzmiących wykrzykników ideologicznych politycznych niema się co obawiać. Gorzej jest z „umiarkowaną” opozycyjnoscia grup, rekrutujących się głównie z posród polskich żydów. Te na podniebnem stanowisku nie stoją, rozumieją nawet konieczność współpracy polaków w Dumie z tą lub inną frakcją rosyjską (oczywiście też opozycyjną) — nie chcą za to solidarnego Koła, jak dotychczas. Kandydat, którego prowadzi do Izby ma być też pierwszym seccjonistą w tem kole. Nazwisko jego jest już głośne. Program polityczny tylko jeszcze nie zadeklarowany. To jedno o nim wiemy, że solidarności zupełnej w przedstawicielstwie polskiem jest przeciwny. To go też głównie ma zalecać. Rychoł odsoni jednak i ten „polityk” przybliże, ma zacząć bowiem wkrótce wydawać własne pismo. Wkrótce poczęstuje nas zapewne szeroko umotywowaną teorią niesolidarności. Ale i na nią zdrowy rozum ogółu pozostanie głuchy. Ścierania się poglądów wewnątrz Koła polskiego jest pożądane, rozbić go jednak na przeczące sobie wzajem opinie wypowiadane głośno byłoby tryumfem naszych wrogów jedynie. To nazbyt jasne.

W. B—ski.

Zmniejszenie premij wywozowej na spirytus.

W dniu 10 (23) marca r. b. zarząd główny podatków pośrednich i skarbowej sprzedaży trunków ministerjum finansów, złożył Izbie państwowej projekt prawodawczy, dotyczący zmniejszenia premij, wydawanych za spirytus, wywożony zagranicę.

Wedle obowiązujących obecnie ustaw (Zb. praw, wyd. 1901 r., t. V, art. 491, 492, 493 i 500) podług dalszego ciągu z r. 1906 art. 488, uwaga 2), za okowite i spirytus, wywożone zagranicę, otrzymują wywozową go ze skarb państwa, oprócz zwolnienia od akcyzy, jeszcze premję wywozową w rozmiarach po 8 kop. za stopień od 3 i 1-2 proc. ilości wywiezionej okowity i spirytusu wszelkiej mocy i dodatkowo od 1 i 1-2 proc. spirytusu o mocy nie niższej niż 95 i 1-2 stopni. Zważyć przytem należy, że przy wywozie produktu bierze się pod uwagę uschnięcie w drodze z miejsca wyprodukowania lub ze składu do granicy; na to uschnięcie

odlicza się pewien procent ilości spirytusu, wyprawionego z gorzelnii lub składu, według stałych norm, stosownie do drogi, przebytej przez produkt; za owo uschnięcie rząd zwraca wywozowemu również po 8 kop. za stopień. Uschnięcie istotne jest przytem mniej więcej o połowę mniejsze od fikcyjnego, branego pod uwagę w rzeczonych obliczeniach; tym sposobem przeto powstaje obok premij jawnej jeszcze ukryta.

Prócz tych dwóch rodzajów premij, jednak istnieje jeszcze jedna ukryta, polegająca na t. zw. „potrąceniach akcyzowych” (bezakcyzowa odczyszczenia). Mianowicie, na zasadzie art. 309 — 319 t. V Zbioru praw, wyd. 1901 r. wytwórcy spirytusu otrzymują gotówką ze skarbu w stosunku do rozmiarów wytwórczości od pewnego procentu ilości wypędu spirytusu i okowity po 11 kop. za stopień. Potrącenia te stanowią przy spirytusie, pozostającym na rynku wewnętrznym pomiekką rozchód zwrotny skarbu, gdyż brane są później pod uwagę przy określeniu ceny spirytusu, nabywanego do operacji skarbowych, mianowicie, w kierunku niższej płaconych przez skarb cen. Natomiast przy spirytusie, wywożonym zagranicę, nie wracają one w żadnej postaci do kas skarbowych i tworzą w ten sposób rodzaj ukrytej premij wywozowej.

Według obliczeń rządowych, na każde 40-stopniowe wiadro wywiezionego spirytusu przypadają premje w rozmiarach następujących:

na wiadro spirytusu zbożowego, kartoflanego	surowo-oczyszczonego	oczyszczonego	oczyszczonego
112	160	160	160
a) premja wywozowa	112	160	160
b) uschnięcie przy potrąceniach na uschnięcie w drodze	50	50	50
c) premja ukryta w postaci potrącenia akcyzowego wypłaconych gotówką	140	140	50
Razem	302	350	260

Otóż to premjowanie spirytusu eksportowanego uważa rząd obecnie za anachronizm. Premje na spirytus surowy wprowadzono w r. 1883, a na rektyfikaty w 1888, kiedy przemysł gorzelniczy, a zwłaszcza rektyfikacyjny znajdował się jeszcze w początkach swego rozwoju i popierano go uznano za potrzebę ogólnopństwową. Obecnie jednakże przemysł ten rozwinął się i wzmocnił. Aczkolwiek gorzelnicy skarżą się na ceny skarbowe, to jednak, jak wywodzi referent ministerjalny, liczbą gorzelnii stale rośnie. W r. 1894 było w państwie 2,085 gorzelnii zbożowo-kartoflanych, a w r. 1910 — 2,774, przyczem produkcja spirytusu wzrosła z 75,436,000 wiader w r. 1894 do 122 milionów wiader w r. 1910. Przemysł rektyfikacyjny również osiągnął wysoki stopień rozwoju. Obecnie krajowa wytwórczość spirytusu przewyższa już znacznie potrzeby krajowej konsumcji i dalsze szczególne opiekowanie się nią ze strony państwa zgoda jest już niepotrzebne. Jako argument przeciw dalszemu popieraniu gorzelnictwa, wysuwa też referent nieurodzaje w Rosji; mianowicie, przerabianie i kartofli na spirytus zmniejsza zapasy tych artykułów żywności i działa przytem zwyklowo na ich cenę, to zarówno jedno, jak i drugie jest niepożądane wobec nierozdajów i głodów.

Dalej, gorzelnictwo sprzyja rozwojowi kultury rolnej przez stworzenie warunków dla wzmoczonego produkowania kartofli i hodowli bydła i to miano, między innymi, w widoku przy protegowaniu gorzelnictwa; teraz jednak, jak zaznacza referent ministerjalny, nauka doszła do wniosku, że powyższe znaczenie gorzelnii zazwyczaj bywało przeceniane. Wskazuje też na to — ciągnie dalej referent — świadectwo komisji rolno-gospodarczej Dumy państwowej. Zaledwie 9 proc. ogólnego zbioru kartofli w r. 1907 zostało przetworzone na spirytus, a w Królestwie Polskiem i prowincjach nadbałtyckich 6 proc. Świadczy to o małej roli, jaką dziś odgrywa przy uprawie kartofli przemysł gorzelniczy, a zwłaszcza eksportowy, przerabiający zaledwie jakiś 1 proc. ogólnego zbioru kartofli.

W ogólnej sumie wywozu towarów z Rosji, spirytus nie odgrywa również większej roli, stanowiąc około 1/2 proc. wywozu, nie zasługując

więc przeto, zdaniem referenta rządowego, na szczególną bacność i opiekę ze strony państwa. Premje wywozowe mogą natomiast wpływać zwyklowo na ceny rynku wewnętrznego i powodować tam dalsze ofiary ze strony skarbu i bez tego już dosięgające obecnie znacznych rozmiarów i wciąż rosnące. Mianowicie w r. 1907 premje kosztowały państwo 422,768 rb. (wywieziono 2,130,100 wiader), w r. 1908 — 830,188 rb. (wywieziono 4,025,100 wiader), w r. 1909 — 1,472,120 rb. (wywieziono 7,107,800 wiader), w roku 1910 — 1,843,389 rb. (wywieziono 8,554,300 wiader), a w r. 1911 — z górą 3 miliony rb. (wywieziono 11,120,900 wiader). Kierując się względami powyższymi, ministerjum projektuje zmienić artykuły prawa, dotyczące premij wywozowych; wniosek ten nie doczekał się jednak dotychczas rozważenia w plenum Dumy.

Obecnie minister proponuje nie zniesienie wprawdzie premij, ale ich ograniczenie. Mianowicie minister proponuje, aby zamiast odnoszonych ustaw, postanowić one następujące:

1) Z całkowitej ilości spirytusu wszelkiej mocy, według rachunku, opartego na wykazach, sporządzanych przez gorzelnie i składy hurtowe dla wysyłki spirytusu i okowity zagranicę, straci się bezakcyzowo na stratę w drodze pewną określoną ilość procentów, zależnie od czasu, w którym spirytus i okowita znajdowały się w drodze, według następującego rachunku: od spirytusu i okowity, będących w drodze od 1 do 10 dni włącznie, odlicza się jedna dwunasta proc. dziennie, od 11 do 20 dni włącznie — jedna dwudziesta procenta, od 21 do 30 dni włącznie — jedna dwudziesta czwarta procenta, czyli w pierwszym miesiącu drogi 1,75 proc., w drugim miesiącu — jedna trzydziesta proc. za każdy dzień drogi, czyli 1 proc. na miesiąc; w trzecim — po jednej sześćdziesiątej proc. za każdy dzień drogi, czyli 0,5 proc. na miesiąc, licząc miesiąc 30 dni.

2) Art. 492 ust. o opl. akc., wyd. 1901 r., skasować. (Art. ten mówi o dodatkowej premji 1 i 1/2 proc. na wiadro od spirytusu o mocy nie niższej, jak 95 i 1/2 stopni).

3) Wyszczególnione w ustępach 1 i 2 niniejszego projektu prawodawczego przepisy wprowadzić w wykonanie od 1 stycznia 1913 r.

Dnia 17 (30) marca projekt powyższy Izba skierowała do komisji finansowej, która jednak do końca sesji parlamentarnej rozważyć go nie zdołała.

Sprawa posiada doniosłe znaczenie ekonomiczne, wszechstronne rozważenie jej przeto, gdzie należy, byłoby niezmiernie pożyteczne.

Przed wyborami.

W Wilnie.
 W dniu 4 (17) b. m. zamknięte zostanie przyjmowanie deklaracji wyborczych w Wilnie, w biurze wyborczym przy ul. Dominikańskiej Nr. 13, od osób zajmujących na swe imię mieszkanie, lecz nie opłacających podatku mieszkaniowego. Składanie deklaracji od tej kategorii prawoborców szło dotąd bardzo opieszale. Należy skorzystać z pozostających dwóch dni dla spełnienia tego obowiązku wyborczego.

Blok litwinów i żydów.
 Korespondent gaz. „Birr. Wiedomości” donosi z Wilna, że blok litewskich i żydowskich soc-demokratów rozpowszechnia odezwę, nawołując wyborców do głosowania przeciw kandydatom, zalecanym przez nacjonalistów i klerykalów.

W gub. lubelskiej i siedleckiej.
 Pomimo, że prawo utworzenia gub. chełmskiej uzyskało zatwierdzenie, do czasu jednak faktycznego utworzenia gub. chełmskiej polecono władzom administracyjnym przeprowadzić wybory do IV Dumy.

jedną pod nazwą „Homianka” czyli — demokratyczną.

Na szerokim świecie.

Pogrzeb ofiar w Bochum. Przy bicie dzwonów wszystkich okolicznych kościołów odbył się w Gerthe pogrzeb ofiar w kopalni „Lotaryngja”.

ry wykołcił się na pochyłości i wpadł w tłum. Jedna kobieta zabita, a 9 osób ciężko rannych.

Znów ucieczka adwokata niemieckiego. Trzeci już z wybitnych adwokatów berlińskich ucieka w ciągu r. h. ze stolicy Niemiec, pozostawiając znaczne długi.

Katastrofa kolejowa. W poniedziałek wieczorem wykołcił się pociąg osobowy pod stacją Valetri w Włoszech.

Wybuch bomby. W austriackim zarządzie pocztowym w Salonikach w poniedziałek wybuchła bomba.

Tęgoż dnia wybuchła bomba w przynym wagonie tramwajowym.

Odpowiedzi Redakcji.

W-ny P. W. Ralewicz w Romaszkach. Blizszych szczegółów udzielić nie możemy.

Pneumatorec. Nie znając zdolności Sz. Pani, nie jesteśmy w możności odpowiedzieć na pytanie.

W. P. R. Niewiarowskiemu. Adres „Słownika języka polskiego” — Warszawa, ul. Szpitalna Nr 10.

OFIARY

Złożone w Administracji „Kurjera Litewskiego”.

Na naukę jez. polskiego: Ku uczczeniu ś. p. Mieczysława Dowgiałły Swolnień z Szajunk 2 rb.

Na dom T-wa przyjaciół nank w dniu imienin matki ś. p. Anieli Sadowskiej Ksawery Sadowski 3 rb.

Na dom Sera Jezusa: Wilhelm Jasiukowicz 5 rb. zam. wieńca na grób ś. p. Stan. Swolkonia.

KOMU DOPOMODZ.

Biedny człowiek, ojciec rodziny, chory na reumatyzm, ma przepisaną kurację w jednym z uzdrowisk, nie-

stety nie posiada odpowiednich fundusów na wyjazd i pobyt w miejscu kąpielowym. Kuracja zaś taka jest niezbędna dlań, aby mógł dalej pracować i utrzymać rodzinę.

Pragnąc przyjąć mu z pomocą, na którą ze wszech miar zasługuje, zwracamy się do naszych czytelników z prośbą o laskawe ofiary na ten cel pod rubryką: „na kurację dla chorego na reumatyzm”.

CENY ZBOŻA.

Table with 2 columns: Cereal type and Price per 1000 kg. Includes items like Pszenica, Żyto, Owies, Jęczmień.

Notowania Wileńsk. Banku Ziemińskiego.

4 1/2% lity zast. Wil. Ban. Ziem. 87 1/2, Akcje Wil. Banku Ziemińskiego prop. 610.-

Fixavon do pielęgnowania włosów. Na podstawach naukowych. zeczywiście najlepsza metoda do wzmocnienia skóry głowy i włosów.

KWIATOWA WODA KOŁOŃSKA. PERFUMY I MYDŁO, PAMIĘĆ NAPOLEONA. T-WO BROKAR I S-ka.

Kursy pedagogiczne dla kobiet pod kierunkiem JANA MŁKOWSKIEGO w Warszawie, ul. Widołk 16, telefonu 143-94.

MOTORY i LOKOMOBILE ROPOWE. J. i C. G. BOLINDER'S w Sztokholmie. Młyny patentowane „PLANETA” i „Ekonom”.

Pracę i czas oszczędza, kto używa Bulionu MAGGI w kostkach.

WSZYSTKIE DAMY z wdzięcznością używają szeroko znane i jedynie uznane za najlepsze „MYDŁO MIGDAŁOWO-NAFTOWE”.

SKŁAD BRONI Warszawskiej Spółki Myśliwskiej. WARSZAWA, Królewska 17.

RZEŻĄCZKE i upfawy w ostrej i chronicznej formie szybko i radykalnie leczy zupełnie nieszkodliwy środek (użyty wewnętrznie).

Kursy Pedagogiczno-Naukowe żeńskie w WARSZAWIE, Bracka 16. Założone w r. 1907 przez Katolicki Związek Kobiet Polskich.

P. CHAZANOW i S-ka otworzyli w Mińsku, przy ul. Gubernatorskiej w d. Polaka DUŻY SKLEP UBRANIŃ MĘSKICH, DAMSKICH i DZIECIĘCYCH.

Młocarnie parowe fabryki Hofferr-Schrentz-Cleyton Shuttleworth. MOTORY ROPOWE „Perkun”.

„Zakątek zdrowia i piękności” Spieszcie się zaopatrzyć w towary w SKŁADZIE APTECZNYM „Renaissance”.

Pension Nouvelle w Krakowie, przeniesione z pod l. 5 Zał. 14 Zacz. 14. Komfort nowoczesny.

Piecznik RZEŻĄCZCE najnowszy środek działa szybko, radykalnie i z daniem lekarzy uważany jest za środek racjonalny.

Interesa handl. i majątk. Do wydzierżawienia majątek Adamowo w gub. Kowieńskiej.

Do oddania w dzierżawę fabryka dachówek, cegły, kafli, gantunek gliny bardzo dobrej.

Kupię foliark od 2-5 włók, z niewielkim lasem, nad rzeką, w ładnej miejscowości.

OGŁOSZENIA DROBNE. Nauka i wychowanie. Rodowita francuzka, posiadająca gruntownie swój język.

Osoba średnich lat, bezwzględnie sumienna, poszukuje posady w księgarni, młocarni, lub do towarzystwa osoby starszej.

Rolnik wykształcony teoretycznie, z 12-letnią praktyką, zamierzający hodować, zna młocarnictwo.

Mieszkania. Odnajmę 7 pokoi ze wszelkimi wygodami.

Osoba poważna, z długoletnią praktyką pedagogiczną i doskonałymi rekomendacjami.

Przyjmuje uczenie na skądzie całkowitego utrzymania. Francuzka konwersacja.

Różne. Internat dla panienek, uczących się w zakładach naukowych.

Mapa Litwy i Białejrusi z oznaczeniem miast, miasteczek, osad, większych wsi.

SOLEC MIEJSCOWOŚĆ LECZNICZA. Polski Piatigorsk. WODY siarczano-słone i kuracja błotna.

M. DEUL w Wilnie poleca po bardzo niskich cenach: Węgiel kamienny do parowozów i ogrzewania mieszkań.

WIELKI WYBÓR PŁUGÓW krajowych oraz najnowszych jedno- i dwu- i wielokółkowych VENTZKIEGO. KULTYWATORY sprężynowe VENTZKIEGO.

Mleczarz-hodowca, poznańczyk żonaty, obecnie dwa lata w Król. Polkiem.

Czekolada „DELIKATES” tańsza i LEPSZA od zagranicznej w magazynach detalicznych.

T-wa Ake. „WIKTORJA” Hygieniczna LECZNICA D-PA TARNAWSKIEGO.

W KOSSOWIE w Galicji wschodniej. Leczenie wód, kąpiele siarczane, kąpiele siłocieczne.

WARSZAWA, Królewska 17, wysyła swoje cenniki bezpłatnie. — Ogromny wybór doskonałej broni.

„TIELERIN” doktora medycyny uniwersyt. w Genowie GOROCCHOWSKIEJ.

Kursy Pedagogiczno-Naukowe żeńskie w WARSZAWIE, Bracka 16.

Kursy Zawodowe żeńskie z oddziałami handlowymi i technicznymi w Warszawie.

Biuro Jasińskiej, Warszawa, Włodzimierska 19. Poleca pedagoga, matra, uniwersytet krakowski.

Student ostatniego kursu, petytor poszukuje od zaraz kondycji na wyjazd do wiozny lub jesienią roku przyszłego.

Interesa handl. i majątk. Do wydzierżawienia majątek Adamowo w gub. Kowieńskiej.

Do oddania w dzierżawę fabryka dachówek, cegły, kafli, gantunek gliny bardzo dobrej.

Kupię foliark od 2-5 włók, z niewielkim lasem, nad rzeką, w ładnej miejscowości.

OGŁOSZENIA DROBNE. Nauka i wychowanie. Rodowita francuzka, posiadająca gruntownie swój język.

Kursy Pedagogiczno-Naukowe żeńskie w WARSZAWIE, Bracka 16.

Kursy Zawodowe żeńskie z oddziałami handlowymi i technicznymi w Warszawie.